

Magyarországi Föld

TÁRSADALMI, POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI, IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI SZEMLE.

I. évfolyam, 2. sz. Hódmezővásárhely, 1935 április 19.

Kiadja a Hódmezővásárhelyi Szociáldemokrata Pártszervezet, Szentesi-utca 20. Megjelenik évente tizszer. Előfizetési díj 5 példányra 50 fillér. Számonként nem vásárolható, csak előfizetőknek küldjük.

Itélt a Nép!

„Most lassu mérég, lassu halál emészt.
Nézd a kevély fölgyet, melyet az éjszaki
Szélvész le nem dönt, benne termő
Férgek erős gyökerit ledöntik,

S egy gyenge szélről földre leríttetik!
Igy minden ország támasza, talpköve
A tiszta erkölcs, mely ha megvész,
Róma ledül s rabigába görbed.”

Berzsenyi Dániel.

Hódmezővásárhely Népe választott. Választott hite és meggyőződése szerint. Választott szíve szerint. Napok múlva is könnyek tólnak a szemünkbe, amikor a mámoros lelkesedésre gondolunk, amellyel a város dolgozó Népe győzelmünket fogadta. Városon és Tanyán egyaránt fellángoltak a szivekben a reményteljes jövő örömtüzei. Csodálatos értékek vannak ebben a Népből, ha így tud örülni a lelkesedésével, a kemény akaratával, a dacos öntudatával kivívott győzelemnek.

Örül is minden igaz ember ebben a városban. Örül és örülnie is kell, — amikor látja, hogy a szebb jövő biztos zálogaként a Nép szívéből, mint drága igazgyöngyök törnek elő olyan értékek, amelyek komolyan veszélyeztetve voltak. Mert

többről volt itt most szó, mint egy-egy mandátum elnyeréséről, vagy elvesztéséről. Mert valóban arról volt szó, hogy felül tud-e kerülni a törvénytisztelet, él-e a Becsületbe vett hit, él-e a Szabadság utáni vágy? Vagy pedig urrá lesznek ezen a becsületes Népen olyan eszközök, amelyeket el kell utasítani magától mindenkinek pártkülönbség nélkül. — aki szereti ennek a városnak a Népet és büszke arra, hogy itt mindig tudtak emberek és pártok tisztességes eszközökkel dolgozni. Nem egymás ellen, hanem egymás mellett.

Beszéljünk nyíltan és világosan. Néhány magáról megfélemedezett emberről van szó, akik rövid ideje laknak itt, de fényes karriert futottak be. Néhány emberről van szó, akik közöttünk élnek ugyan, de hallatlanul idegenek a vásárhelyi néplélektől és mégis volt bátorságuk gazdasági és politikai téren a város vezetését magukhoz kaparítani. — Senki se értsen félre, nem a tény, hanem a módot kifogásoljuk. — Ez a néhány ember határtalan étvágygal vetette rá magát minden területre. Nem voltak az utóbbi időben válogatóságok az eszközökben, mint a mesebeli béka, nagyra futják magu-

kat és hitték is, hogy nagyok. Viszszagondolunk a virilis és az általános törvényhatósági választásokra, most azután tovább akartak haladni a megkezdett uton fejlettebb technikával. Nagy tét volt számukra ez a választás s rádobták a mérlegre a tisztességet, a becsületet és a törvénytiszteletet.

Még közülök is visszavonultak a jóérzésük idejében.

A válasz megérkezett. A vásárhelyi Nép keményen és határozottan válaszolt. Elítél minden idegenből hozott csalafintaságot. Elítéli az ellenfél rágalalmazására épített harcmodort. Elítéli a csalásnak még a kísérletét is. Elítéli az urnasétáltást. Elítéli a becsületlen módszereket, a törvényeken és a lelkeken való tiprást.

A Nép nemcsak választott, hanem válaszolt is. Válaszolt mindazokra a méltánytalanságokra, amelyek oly bőven hullottak reánk az utóbbi két év alatt. Válaszolt a gyülekezési jog sárba tiprásáért. Meg ne próbálják félre érteni a Nép magyaros választát, bárhonnán is jöttek a bajkeverők. Jól értsék meg ezt a választ, mert akinek kenyeret, biztos nyugodt megélhetést adott, vagy ad a város

Népe, annak kötelessége az itteni szokásokhoz alkalmazkodni.

Jól értsék meg! A vásárhelyi szabadságszerető és törvénytisztelő Nép üzeni, — követeli, hogy mindenki szeresse és becsülje meg a mások szabadságát is, hogy mindenki tisztelje és tartsa be a törvényeket, mert jaji, ha ebek harmincadjára kerül a szabadság, a jog és törvénytisztelet.

Örülünk, nagy örömet hirdetünk, mert az őszerejű Nép, eleven erkölcsi erőie diadalmaskodott minden árnyon, minden gonoszszágon. Örülünk, mert a Nép a szabadság, a jog és a törvénytisztelet mellett itéli.

Köszönet érte és hála.

A tanya és város

népének testvéri találkozását ünnepelhetjük a választás után. Messze kiható nagy jelentősége van annak, hogy a földmivelő nép kezdi belátni, hogy érdekei úgy politikai, mint gazdasági téren azonosak a munkásság érdekeivel. A banktőke és az ipari tőke egyformán kizsákmányolja a munkást, aki a gyárban dolgozik azzal a földmivelővel, törpe- és kisbirtokossal, aki drágán kénytelen megvásárolni a kartellirozott iparcikkeket.

Bizony éppen ideje, hogy a kétkézi munkások és a dolgozó, küzdő földmivesek összefogjanak és közös erővel igyekezzenek szomorú helyzetükön javítani. *Városunkban 5300 olyan törpebirtokos él, akinek 6 holdnál kisebb a birtoka és az előbbiekkal együtt több mint kilencezer azoknak a kisbirtokosoknak a száma, akiknek 20 holdnál kisebb földjük van. Bizony épp olyan dolgozó emberek ők, mint bármelyik munkás. Csak éppen, hogy a saját telekkönyvi tulajdonukon csíholják ki keserves erővel, drága földünkből családjuk és valamennyiünk részére is a lágyabb és nagyobb darab kenyeret.*

Nem véletlen az, hogy a város és tanya népe ezen a választáson találkozott. Régen esedékes volt ez a találkozás, a gyakorlati élet követelte ki, mert csak munkás és földmivelő összefogása, testvéri megértése teremtheti meg a boldog és szabad Magyarországot.

SZOCIALIZMUS a párt tudományos folyóirata és a **NÉPSZAVA** 2 P 80 fillér egy hónapra. Fizessen elő!

A nagy küzdelem után

A Szociáldemokrata Párt 5430 szavazattal első lett

Április 6 án és 7-én tartották meg városunkban az országgyűlési képviselő választásokat. A választások előkészítésére alig több, mint egy hónapi idő állott a pártoknak rendelkezésére. Nagyon rövid idő. Izgalmas, hajszólt munkát kellett végezni és bennünket bizony nemcsak a saját igyekezetünk, hanem mások is hajszóltak.

Városunkban öt párt bocsátkozott bele a küzdelembe: A Szociáldemokrata Párt, Kun Béla pártja, „Nemzeti Agrárellenzék” címmel, a Nemzeti Egység pártja, a Független Kisgazdapárt és a Bellapárt. Ismeretes, hogy sem a kisgazdák, sem a bellisták nem tudták a kellő számú ajánlást összeszedni. A döntő küzdelmet tehát három párt: a Szociáldemokrata Párt, a Nemzeti Agrárellenzék és a Nemzeti Egység pártja vívta meg.

A mi pártunk emberei soha nem látott lelkesedéssel indultak a küzdelembe. Március 11-én délben indult ki az első ajánlási ívet tartó munkás az Otthonból. S másnap este együtt volt a szükséges számú ajánlás. Büszke örömmel állapítottuk meg — most kellene beadni az ajánlásokat, amikor még nincsenek hamisítva. A választási harc alatt soha egy pillanatra nem hagyott alább a lelkesedés, a buzgalom és az ügyszeretet. Lelkesedéssel kellett pófolni és leküzdeni azt a sok-sok akadályt, amelyet a város főispánja elébünk görgetett, Külterületen mindössze tizenegy, bellerületen pedig négy gyűlést tartottunk. A Fekete Sasban csak a belügyminiszter egyenes parancsára tarthattuk meg gyűlésünket.

Minden hiábavaló volt. Pedig még a lehetetlent is megkísérelték.

A szavazás második napján olyan dologra is veremedtek, amely nemcsak városunkban, de az egész országban is példa nélkül áll. Az urnaszállító autót »eltévedt» és utba ejtette a város háza keresése közben a Kincses-temetőt is. Az utazás kitervezőinek és résztvevőinek nevét és a helyet, ahol mindezeket kigagyalta, jól tudjuk és szükség esetén majd előtárjuk adatainkat.

A Népszava

30 esztendő óta naponta harcol a dolgozó emberekért. Olvassa, terjessze minden munkás és dolgozó kispolgár!

Azt feltűnőnek tartjuk, hogy a III. kerületben az 1931. évben kapott 743 szavazattal szemben most csak 570 szavazatot kapott pártunk, holott minden más kerületben emelkedett a szavazóink száma. Vukovics, a III. kerületi szavazatszedő küldöttség elnöke nyilván tudna felvilágosítást adni, de ő hallgat. Lehet az is, hogy Szerbiába akarta elvinni az urnákat, de akkor se jó felé indult.

Az V. kerületben is történt egy „kedves” epizód.

Dobó Ferenc főszámvevő, a szavazatszedő küldöttség esküt tett elnöke nem egyforma betűket tett a borítékra és a szavazólapra. Emiatt kerekén száz szociáldemokrata szavazat lett érvénytelen.

Mindenesetre, nagyon furcsa, hogy a városi főszámvevő nem tudja leírni az „A” belüt kétszer egyformán. Nagyon kell majd a körmére vigyáznunk ezentul a számok leírásánál is, nehogy négyes legyen az egyesből.

Ez a két eset örök szégyene lesz a városnak Ezekről eltekintve, rendben folyt le a választás. A választási elnök: Endrey Béla a választás másnapján az egyik szavazóhelyiségben azt a kijelentést tette, hogy az a mód, ahogyan a vásárhelyi nép az urnákhoz járult s ahogyan az egész választás folyik — Angliába is beillene. Vukovicsot és Dobót leszámítva, a választási elnök urnak igaza volt — ez a két egyén pedig valakinek szivességet akart tenni. Valakinek, aki a háttérben nagyon ügyetlenül keveri a kártyát.

Ha a vége jó, minden jó. Beszéljenek a számok:

Szavazókör	Válasz- fók száma	Lesza- vazott	%	Érvény- telen szavazat	Érvé- nyes szavazat	Egységspárt		Szoc. dem. párt		Kun Béla		Szoc. dem. párt 1981-ben		Szoc. dem. párt 1986-ben százaléék	
						szavazat	%	szavazat	%	szavazat	%	szavazat	%	szavazat	%
I-1 I. közig. ker.	1511	1339	88.6	42	1297	614	47.5	240	18.5	445	34.1	172	15.3		3.2
I-2 IV. közig. ker.	1490	1308	87.7	40	1268	597	47	224	17.6	447	35.2	158	12.5		5.1
I-3 VII. közig. kes.	1217	1098	90.1	23	1077	436	40	292	27.1	349	32.4	271	24.5		2.6
I-4 Hatröngyos	753	683	90.7	8	675	352	52.1	145	21.7	178	26.3	92	14.2		7.5
I-5 Mátyáshalom	920	776	84.3	9	767	188	24.5	196	25.4	383	49.9	104	15.2		10.2
I-6 Küliső-Szörhát	888	773	87	3	769	157	20.4	205	26.6	408	53	83	11.4		15.2
I-7 Téglás	534	465	87	4	461	103	22.3	130	28.2	228	49.4	85	18.9		9.3
II-1 II. közig. ker.	1300	1205	92.7	12	1193	304	25.4	552	46.6	337	28	447	42.7		3.9
II-2 III. közig. ker.	1381	1265	91.6	61	1204	356	29.5	570	47.3	278	23	743	59.4		12.1
II-3 V. közig. ker.	1756	1560	88.7	157	1403	335	23.9	689	49.1	379	27	681	47.4		1.7
II-4 VI. közig. ker.	1529	1437	93.9	14	1423	328	23	718	50.4	377	26.4	576	46.4		4
II-5 VIII. közig. ker.	1233	1117	90.5	10	1107	288	26	511	46.1	308	27.8	475	42.6		3.5
II-6 Mártély	480	441	91.8	3	438	164	37.4	150	34.2	124	28.2	121	34.6		-0.4
II-7 Vajhát	986	777	78.8	20	757	168	22.2	368	48.6	221	29.3	220	34		14.6
II-8 Gorzsa	351	300	94	1	299	102	34.1	79	26.4	118	39.4	48	23.5		2.9
II-9 Barackos	1227	912	74.3	57	855	290	33.9	166	19.4	399	46.6	55	7.2		12.2
II-10 Szőkehalom	821	798	97.2	15	783	245	31.3	195	24.9	345	43.8	80	12		12.9
Összesen:	18377	16254	88.4	479	15776	5027	31.8	5430	34.4	5320	33.6	4411	29.9		4.5

A szavazatoknak összeszámllálása 9-én, kedden délelőlt 10 órakor ért véget. Pontosan 11 órakor hirdette ki a fenti eredményt Endrey Béla választási elnök a városháza erkélyéről, majd a közgyűlési teremben átadta a mandátumot előbb Kun Bélának, azután pedig Takács Ferenc elvtársunknak, Hódmezővásárhely szociáldemokrata képviselőjének.

Endrey választási elnök a következő beszédet mondotta a mandátum átadása alkalmával:

„Kun Béla képviselő ur, az Ön nevét említem először, mert Ön már negyedszázad óta képviseli becsülettel, szeretettel, magyar szívével ezt a várost s mindenkor megállotta helyét a város érdekeiért vívott harcokban.

Másodszor említem az Ön nevét Takács Ferenc képviselő ur, Ön most lép először az országos politika útjára, fiatalos erejével és tettrekészségével

Kérjük, küzdjenek Önök lankadatlanul e városért és a Hazáért.”

A választási elnök üdvözlő szavai után először Kun Béla képviselő köszönte meg az üdvözlő szavakat és azt, hogy a város közönsége először választotta meg képviselőnek.

Kun Béla után Takács Ferenc beszélt. A következőket mondotta:

„Itt születtem ebben a városban, itt élek. Ismerem a város népének minden baját, minden szenvedését, hiszen az én életem is a gondok hosszú láncolata. Használni akarok ezen az új területen is, ahová a választók bizalma küld, használni akarok a szegény rászoruló embereknek és küzdeni érdekeikért, fokozottabb mértékben, mint ahogyan azt eddig is tettem.

Különösen jól esik nekem, hogy a város éstanyadolgozóegyesítő formán lehajoltak hozzám. Talán megérezték, hogy egyszerű földművesek gyermeke vagyok. Súlyos, nagy kötelezettségnek tekintem ezt az új megbízatást, ezt az új tisztséget.

Egy megsértett, megbántott ország megsértett, megbántott fia vagyok, erről sohasem feledkezem meg.

Pártállásom szociáldemokrata, tehát minden dolgozó ember jobb sorsáért küzdök, legyen az kétkézi munkás, földmivelő, kézműves, kereskedő, vagy szellemi foglalkozású. A segítségre szorulóknál eddig sem

néztem, hogy milyen pártállásuk, ezután sem kutatom azt, hanem minden erőmmel azon leszek, hogy a helyzetükön javíthassak.

Hüségesen fogom szolgálni a városnak, a város népének, az országnak és az ország népének érdekeit.

A mandátumok átadása után a Munkásokotthonba vonult a tömeg, ahol a termeket és az udvart szorongásig megtöltötték. A Munkásokotthonban Takács Ferenc beszélt először, beszédében kifejezésre juttatta, hogy ez a választás nemcsak szociáldemokrata győzelem, hanem ke-

mény ítélet azokról a módszerekről, amelyeket itt a város főispánja és szűkebb környezete honosított meg. El kell következni most már annak az időnek, amikor ebben a városban a jog, a fővénytisztelet és a becsület lesznek az uralkodó elvek. Posztós Sándor elvtárs, szociáldemokrata pótképviselő hosszabb beszéde után Mónus Illés elvtárs, a Szociáldemokrata Párt főtitkára mondott köszönetet a hódmezővásárhelyi mandátumért a munkásoknak és választópolgárságnak. Beszédében kitért arra és további küzdelemre hívta fel a jelenlévőket.

A FEKETE HUSVÉT

Beteg szívem most be tele-nagy,
Milyen jó volna máskor élni,
Máskor, s tán máshol:
Láz, virágzás, gyönyörű Husvét,
Jaj, itt nálunk be fekete vagy!

Mikor halt meg itt a büszkeség
S volt jó itt élni nagy szívekkel,
Tele szívekkel?
Utat készít itt most a Fátum
S letépi Husvét minden zöld díszét.

Hol a magyar százfelé dacolt
Szívós és bolond erejével,
Szép erejével,
Mely szabadra tört, ágált mégis
S kinek dolga Isten dolga volt?

Rongy, züllöttség, bomlás és boru,
Csoda, hogy még vannak néhányan,
Szegény néhányan,
Kiknek kell még ilyen országban
Szabadságért a harc-háboru.

Beteg szívem most be tele-nagy
Milyen jó volna máskor élni
Máskor s tán máshol,
Mert itt mindent letép a Fátum:
Fényes Husvét, be fekete vagy.

Ady Endrétől.

**Május 1-e a Munka ünnepe!
Dolgozók! Készüljétek!**

Miben higyjünk?

A nap süt, a föld terem, az eső megteszi kötelességét, a természet áldást oszt, az állatok is gondtalanul élnek.

A teremtés koronája, az ember nem akarja követni az élet helyes útját. Kongresszusok, konferenciák, törvények igyekeznek helyre pofozni az ember kisiklott élet vonatát.

És itt vannak a nők, a lányok, a feleségek a másik oldalon. A lányok, akik égő ezemekkel várják a már teljesen elérhetetlennek látszó jövőt. És az asszonyok, akik rettentő harcot vívnak mindennap a nagyon is ismert és keserves jelenrel.

A tehetetlenség korát éljük. Akkor, amikor a tudomány olyan széppé tehetné az életet. Az emberek bután, vagy savanyu kiábrándulással, tehetetlen kétségbeeséssel, meg gyáva makacssággal várnak valamire.

Mire?

Hát a gyáva csodára vár. A kiábrándult a halálra. A kétségbeesett mástól vár segítséget, a lusta meg azt hiszi, hogy ő segít majd, de hát nem megy az olyan gyorsan!... Államfőktől lefelé a kisgyermekig várnunk valamire.

És itt vannak a legszánandóbb teremtmények, az asszonyok. A lányos ábrándok virágos mezejéről az élet valóságába toppanva, nem tudják, mit kell cselekedniük. Ők boldogságról álmodtak, a révbejutásért harcoltak. És most ezer tilalomfa veszi körül őket. A meggondoltabbak meddő életre kárhoztatva, sivár egyhangúságba darálják le az életüket. A bizók és a könnyelműek a mindszegényebb levés ijeszítő rémével verekednek.

És sajnul az élet, mert hátat fordítottunk a természetnek.

Főltalálók és tudósok ontják a csodát, az emberi élet százszoroséppé tevésének csodálatos műveit és néhány önző, istentelen, emberformájú szörnyetegen kívül nincs, aki a lét áldásaiban fürödhessen.

És háborút akarnak megint, a legszörnyűbbet, amit csak ésszel föl fogni lehet, a sok kinval, munkával, asszonykönnyel, életek harcaival létrehozott, remegő féltéssel őrzött, százszor szent javak tudatos, elvetemült pusztítását, az élet teljes megsemmisítését. És addig is, magunk is rombolunk, amit csak lehet. Pusztítjuk magunkat és mindent, ami körülöttünk van. A tehetetlenségünkkel, a reménytelenségünkkel, a csodára várással.

Pedig csodák vannak és biza-

lom, meg kedv nélkül nem lehet tenni semmit.

Hinni kell tehát!

Hinni a vallásos rajongó makacsságával. És tudni is! mert a vakbuzgóság bolondság. Mert csalódnai és hiába várni a legrosszabb, tehát jól nézzük meg, miben higyjünk!... Hiszen nem vagyunk gyerekek. És az utóbbi időkben olyan iskolát járunk, ahol csak az nem tanult, akinek csöpp esze sincsen!

Miben higyjünk hát?

Csak nyissa ki saját szemét és fülét mindenki, csak akarjon tudni és hinni az ember!

Saját magunkban nem fogunk csalódnai, az bizonyos. Magunkban higyjünk, saját erőnkben, a dolgozó emberek erejében!

Juhász Sándorné

A kenyér

A mindennapi kenyérhez talán sohasem volt oly nehéz kozzájutnia a dolgozó emberiségnek, mint éppen napjainkban. Pedig olyan hatalmas élelmiszerkészletek se voltak raktáron még soha, mint az utóbbi évtizedekben, amely rendelkezésre állhatna a világ népének számára és mégis millió és millió embernek nincs meg a ma is imába foglalt mindennapi kenyere.

Az emberiség millióinak örült hajszát kell folytatnia azért, hogy máról holnapra el ne pusztuljon. A munkás évek óta várja a sokszor beigért tisztességes munkát és a becsületes munkabért. Az iparos az ipar fellendülését. A kereskedő a pénzért vásárló vevőket. A mezőgazda a termény és jószágának emelkedését, valamint az adófizetők ezrei az adók csökkentését. S végül a diplomás ifju a már sokszor megígért jól fizetett állást, de mindhiába.

A munkások millióinak számára nincs munka, mégcsak inségmunka sem. Az önálló iparosság részére nincs megrendelés, sem vállalkozás. A kereskedők már csak hitelbe vásárló, vagy kevés pénzü vevőkre számíthatnak. A mezőgazdaság pedig az adóterhek és az alacsony gabona és jószágának következtében napról-napra pusztul. Az állko-

tók milliói az adók állandó emelkedése miatt és egyéb okok következtében sorra mennek tönkre. S végül a diplomás ifjuság számára annyiszor ígért jól dotált állások helyett legjobb esetben igen csekély részük szellemi inségmunkát végezhet. Közben elfogy a kenyér.

Hiába tehát minden várakozás. A dolgozó emberek számára nincs messiás és nincs megváltás, bármilyen foglalkozásuk legyenek is. Itt már csak az összefogás, az egymásratalálás segítséget és állíthatja meg azt a pusztító folyamatot, amely már eddig is kenyértelessé tett milliókat — de amely még azok szájából is kiszedi a falat kenyeret, akiknek még valamilyen módon eddig megvolt.

Nem várni kell tehát, hanem cselekedni, úgy amint azt Vásárhely népe a mostani választáson tette. Ezt a szép gesztust folytatni és állandósítani kell. Nem lehet és nem szabad senkinek sem a választás győzelmének babérait most elszunnyadni, hanem a szociáldemokrata párt felé kell fordulni bizalommal és cselekedetekben állandóan támogatni, akik eddig csak választáskor támogatták pártunkat, egyébként azonban mindenkor fávól álltak tőle. A győzelmet nem elég csak megszerezni, azt meg is kell tartani sőt erősíteni és gyarapítani kell, ezt pedig csak a szocializmusba vetett rendíthetetlen hittel és milliók együttes akaratával lehet elérni. Ne késlekedjünk tehát, hanem fogjunk össze és az éhezőkől igaztalanul elszedett falat kenyeret vissza kell hódítaniunk, ehhez azonban mindazoknak a szorgalmas, becsületes, de tönkrement egzisztenciák százezreinek együttes akaratára szükség van, amely nem elpusztulni, hanem élni akar. Igen, fogjunk össze, hogy az imádkozott kenyér több és lágyabb legyen azok számára is, akik izzadnak és verejtékeznek érte.

Ha a világ dolgozó társadalmi összefogna, ha az együvértartozás fogalmát tett és eszelekedet követné — nem lenne munkanélküliség. Akkor a hit és vallás szerinti Miatyánkba foglalt írádság „a mi mindennapi kenyérünket add meg nekünk ma” — milyen nemesen és igazságosan oldódna meg!

Testvér! Nyujtd ki kezéd a szent és nagy összefogás felé, amely a még meglévő kenyered megtartani, a már elvesztett kenyered visszaszerzeni igyekszik, de ezt csak a Te segítséget nyújtó kezéddel

együtt tudja tenni! Utad tehát csak egy lehet, amelyen keresztül az emberi igazság győzni fog: Csatlakozz a Szociáldemokrácia táborához!

Fokozatos adózás gondolatát

nem szocialista törekvések sodorták a társadalmi élet felszínére, a szocialisták csak felkarolták ezt a törekvést. A rendiség nyomdokába lépett polgárság szükségszerű jelzavaként jutott e fogalom a reformtörekvések kezdetébe. A korlátlan lehetőségeket hirdető kapitalista ideológiának: a liberalizmusnak tanítása lett a progresszió. Körülbelül annyi komolysággal, mint amennyivel a haladó konzervativizmus hangoztatja a reformok szükségszerűségét.

A háborúelőtti Magyarhonban a progresszió már erőteljesebben hangozott mint napjainkban. Ámde, ahogyan a haladó polgárság lemaradt a vajudó idők szekeréről, akként halványodott meg a polgári követelések jelentősége. A progresszió nálunk, ha nem is halott, de legalább tetszhalotti állapotba meredt.

Beszéljünk csak őszintén erről a kérdésről. *A libériába bujt liberális intézményektől — a Tébélől, a Gyosztól, a trösztöktől és karteletektől naivság lenne várni a széleskörű progresszió felkarolását.* Az a néhány frázispolitikus pedig, aki napraforgással próbálja átmenteni kilátástalan jövőjét a mohikán mandátumok biztosításával — eleve is alkalmatlan a liberális hagyományok „öröktüze” felszítására. Vagyis a nagytőke és a nehézipar célirányos liberalizmusától elfekintve a haladni vágyó kispolgár számára csak egy felismerés marad: a parasztdemokrácia.

Ámde a főnti megtámadhatatlan megállapításnak nyomán világos körvonalakkal bontakozik ki a közgazdasági élet szemben álló két izmos tényezője. Az óvatos, megfontolt reformpolitikát hangoztató konzervatív és a javak tökéletesebb megosztását sürgető szocialista társadalom szemlélet. Ez utóbbit áramlatnak egyik jelentős feladata, hogy a majdan társadalmisítandó munkához átvegye, rendszerbe foglalja azokat a szükségszerűségeket, melyeket a kapitalizmus, krízise lom-

tárba gyömöszölt. Így többek között a fokozatos adózás problémáját is.

Természetes azonban, hogy ez a nézőpont kiszélesedett tervszerűségben, áttekinthető ésszerűséggel kell hogy utat törjön magának. Hiszen ma már többről van szó, mint az egyholdas kisparaszt vagy a százezerholdas birtokos adózási egyenlensége. Vagy az évi kétszáz pengőt kereső gazdasági cseléd és a milliós javadalmat habzsoló iparbáró egysiku fogyasztási adókulcsa. Ott tartunk már, hogy az igazság tükre vizsgálódásunk elé tárja például a kataszteri osztályozást, vagy a hitbizományi levelek tartalmát.

Jól ismerjük a reformkonzervativizmus jelszavát: a magántulajdon csorbítatlansága alapján áll. *De ezen a talapzaton is lehetne jogcime sok-sok beavakozásra.* Ha törekvéseit komolyan megvalósítani akarná. Mondjuk: *ki emelne gátat az elé, hogy a honvédelem és a közoktatásügy költségeit a modern állam keretében is áthárítsa a hitbizományok haszonélvezőire?* Mind ezt a többszáz éves kutyabőrökben vállalt kötelezettségek alapján. Ha a hitbizománylevelek birtokosai teljesítenék kötelezettségeiket, mennyi felszabadult összeg juthatna nagy célokra. Embervédelemre, munkáalkalmakra.

Ha pedig a hitbizományok haszonélvezői a vállalt kötelezettségeknek eleget tenni nem tudnak, mi jogon terpeszkednek a magyar életben? Hiszen arra a földre annyi jogcime legalább is lehet a telepítésre váró munkáskarnak? Vagy mi baj származna abból, ha alaposan szétnéznénk az 1875 óta ne-bántsvirág kataszteri osztályozás körül? Vajjon mi fette szükségessé e régen túlhaladott multnak ilyen merev rögzítését?

Mindenfelől harsogják: reformkorban élünk. Nehéz ezt elhinni. Hiszen nagyvonalu, bátor kezdeményezés, korszerű cselekedet vezető lépéssel sehol sem találkozunk. A polgári közgazdaságtan berendezkedése a megbukott kuruzsló módszerek ujtásában éli ki magát. Ezért tehát ne is várjunk ujtást mindaddig, amíg nem bontakozhat ki szabadon a szocialista tervgazdaság ésszerű kontúrja. Ez a folyamat viszont nem a gazdasági krízis enyhülésével, csak a feduális csökevények leépítésével, a tervnélküli kapitalista termelés felszámolásával érhető el. Amíg a jelenkori vajudás állapota iránytszabó jelenség, addig a sürgető problémák csupán az erjedés szerepét tölthetik be.

A kormány

csak 30 százalékát kapta a mandátumoknak a titkosan szavazó kerületekben. Szám szerint 46 képviselőből 14 kormánypárti. Az erőviszonyokra jellemző, hogy ugyanazokon a területeken a Szociáldemokrata Párt 11 mandátumot szerzett. Persze a nyíltszavazásos kerületek helyrebillentették a mérleget s végeredményében 170 mandátummal rendelkezik a kormány és 75 képviselő tartozik a különböző ellenzéki pártokhoz.

Erkölcsvédelem

A Levente Egyesület egyik igen fontos feladata, hogy a levente ifjúságot józang gondolkodásu, komoly emberekké nevelje, az erkölcsüket nemesítse. Ez a mai nehéz világban egy igen üdvös munka volna, de sajnos a Levente Egyesület nem egészen jól végzi a munkáját. Megfeledeznek arról, hogy a levente csak a levente-órán aktív, de a többi idő alatt polgár, aki éppen úgy él, dolgozik, mint bármelyik munkásember és ugyanugy jogot formál arra, hogy vele is úgy járjanak el, mint a társadalom bármely tagjával. Nem a szülei által eltartott kedvenc gyermekek ők, hanem dolgozó munkás ifjak, akiknek nem csak a levente-órára való járás a dolguk, hanem a mindennapi kenyerők és ruházatok megkeresése is. És ezt a Levente Egyesület nem veszi figyelembe. Nem törődik a levente ifjúság külső életével, csak az oáltaluk előirt szabályokhoz ragaszkodik. Erkölcsöt prédikál és ugyanakkor rendőrökkel fogdosztatja össze az óráról hiányzó leventékat és mint afféle bűnösöket hajtják őket végig az utcákon. Hol itt az erkölcs? Reggel 8 órától este 8 óráig éhezletik őket a fogdába, mert táplálékot nem szabad bevinniök, csak vizet ihatnak. És miért? Mert elfoglaltságuk miatt nem jelenhettek meg az órán. Vajjon gondole a Levente Egyesület arra, hogy ezek mind nagyban hátráltatják erkölcsnemesítő munkájában. Gondole arra, hogy ezek a dolgok a levente ifjúság erkölcsére mennyire ártalmasak, az ifjúság lelki életére egy nagy megaláztatás. A Levente Egyesületnek ezt mind figyelembe kellene venni, hogy eredményes munkát végezzen. Mert ismétlem, a levente csak a levente-órán levente, de különben polgár, aki megkívánja azt, hogy vele szemben is úgy járjanak el, mint a magyar társadalom bármely tagjával.

Egy hódmezővásárhelyi leventeköteles ifjumunkás.

Inségsegély

A kapitalizmus, mint társadalmat átfőrmáló termelési rend, a jobbágy hűbéri társadalom méhében érlelődött és onnan fejlődött ki, mint magasabb termelési rend, hogy a megelőző, már elavult termelési formát felváltja. Mint ahogyan a jobbágy-hűbéri társadalmi rend, annak idején a rabszolgaságot felváltotta. Röviden: ez a társadalmi fejlődés örvényzerű folyamata.

A kapitalizmus szűdületés ivben lendítette előre a fejlődést, fejlesztette ki a technika csudáit minden vonatkozásban és ezzel a termelés határtalan lehetőségeit is.

* * *

A szűdületés iramnak vége... A kapitalizmus elérkezett a fejlődésének csúcspontjára — hivatását betöltötte. További fennmaradása a csodálatosan kifejlesztett technikájával az emberiség átkává vált. Egyfelől a javak termelésének a határtalan lehetősége, másfelől az éhez, rongyoskodo, határtalan nyomorban szenvedő munkanélküliek megszámlálhatatlan milliói. Ezt is a kapitalizmus fejlesztette ki.

* * *

Munkanélküliek millió ödöngenek szerte a világon, cipelve fölméretellen szenvedésük keresztjét. Ipari, mezőgazdasági és szellemi dolgozni akarók egyaránt. Ők a mai társadalmi rend kítaszítottjai, akiket a magyar Kánaában a közületek koldosukként kezelnek és inségsegélyt adagolnak részükre.

Az inségsegélyezésnek az a formája, melyet városunkban is rendszeresítettek, elégtelenségén felül megalázó. Emiatt sok is a panasz. De nemcsak a segélyezettek panaszkodnak, akik megalázva érzik magukat és akiknek a panaszuk jogos, hanem panaszkodnak különösen a gazdák, hogy nem kapnak munkást, nem kapnak éves cselédet, mert — amint ők mondják — munkabíró mezőgazdasági munkások és fiatal emberek inkább inségsegélyért mennek, mintsem hogy kimennének mezőgazdasági munkára, vagy elállnának éves cselédnek.

Hát a logika itt egy kissé bukfeneczik. Mert más alkalommal viszont ugyanazok a gazdák azt panaszozzák, hogy az adóteher, a bankok, a kartellek úgy tönkre tették és lerongyolták a mezőgazdaságot, hogy képtelenek arra, hogy időszerű munkásokat alkalmazzanak, sőt az éves cselédek számát is apasztani kellett, mert a mezőgazdaságok már ezeket a kiadásokat sem bírják el. Igaz.

Itt már helyben is volnánk. Csak a konzekvenciákat kellene levonni. Ha a kisbirtokosság felismerné, hogy ő éppen olyan kizsákmányolja ennek a kartellizált társadalmi rendnek, mint a **ön**cstelen földmunkásság és a kisiparosság, kiskereskedők és szellemi munkások tudatára ébrednének annak, hogy ettől a rendszertől semmi jót nem várhatnak: — ha mindazt az energiát, amelyet egymásközi és egymás elleni agyarkodásra pazarolnak el, ha ezt az energiát végre egyszer a közös ellenség, az egész dolgozó társadalmat kizsákmányoló kartellek és vele kapcsolatos rossz gazdaságpolitikai rendszer ellen fordítanak és használnák fel, akkor nem kellene inségsegélyezés lélekelemzéséről beszélni.

Városunk kisbirtokossága és más dolgozó társadalmi rétegei már keresik az utat erre felé. Ezt igazolja a most lezajlott választás eredménye. Hisszük, hogy meg fogják találni a kapcsolatot a szocialdemokrata munkássággal, hogy azután együttes erővel építsük fel a dolgozók Magyarországot, hogy ez az ország és ez a város valóban a dolgozó magyar testvéreké legyen.

A rágalomgyár működik

Nem volt elég, hogy a választási harc alatt különböző rágalmakat szórtak a Szocialdemokrata Pártira, de különösképen Takács Ferenc elvtársunkra, hanem most a választás után még fokozottabb erővel rágalmaznak. Minden okos ember tudja, honnan fu a szél. E lap hasábjain nincsen helyünk buta emberek rágalmaira válaszolgatni. Okosabban is tölthetjük az időnket, a helyünket. Csak szórakozzanak a rágalomgyártók, legalább van egy kis humor is ebben a keserű világban.

Egyet ki kell jelentenünk: Takács Ferenc elvtárs minden szabad idejét itthon tölti majd a tanya és a város népe között, akik ennek az ellenkezőjét hirdetik, azokat nagy csalódás éri. Gonosz és buta hazugság, hogy Pestre költözik lakni, ellenben igaz, hogy visszamegy a II. kerületbe, a szülői házba, oda, ahol gyermekkorát és fiatal éveit leélte.

Felelős szerkesztő és felelős kiadó:
TAKÁCS FERENC
országgyűlési képviselő.

Nyomatott a Törekvés könyvnyomdában.

1914-1935

Több mint két évtizeden keresztül a poklok minden kínját szenvedte át a munkásosztály. Végigélte a világháborút, az ezt követő forradalmat és ellenforradalmat és a mai napig a gazdasági válságot. És az ezek után következő nélkülözést és szenvedést a legnagyobb türelemmel viselte. Pedig tudatában van annak, hogy neki éppen olyan joga van az élethez, mint azoknak az uraknak, akik hatalmi szó jogon keresztül szokták elutasítani a munkásságot a jogos követelésétől. Pedig az egész világon, amit a szemünk szépet és jót lát, az mind munkáskezek alkotása és mégis mi alkotók vagyunk a mai kapitalista társadalmi rendnek a legmostohább gyermekei. S ezt a nagy mostohaságot már több mint két évtizede érezzük. Ez alatt a hosszú idő alatt eljutottunk a mindenkorai kormányok jóvoltából az ígéretes földjére, de eljuttatták a dolgozó társadalmat 1935-re a végpusztuláshoz is. A Bethlen-kormány eladósította az országot, az utána következő Károlyi kormány egy helyben való topogásáról vált híressé, a Gömbös kormány folytatta az elődeinek az abbahagyott munkáját, azzal az ígérettel, hogy ő nem akar a lelkeken tiporni. Azonban ez mind csak ígéret maradt és az fog maradni mindaddig, amíg a dolgozó társadalom saját maga nem veszi kezébe saját sorsának az intézését. Addig minden marad a régiben. Már pedig az elmúlt két évtized óta tapasztalatokban sokat gazdagodott a dolgozó társadalom. Mert most már tudatában van annak, hogy a kapitalizmus, amelyben élünk, nem képes arra, hogy azt a 25—30 millió munkanélküli munkást újból munkába állítsa. Mert a világ gazdasági élete súlyos válságban van, az eddigi gazdasági berendezkedés megbukott. Egy új civilizációt kell fölépítenünk a régi romjain, amely civilizációnak emberibbnek, igazságosabbnak kell lennie és amely nem alapozhatja a létét arra, hogy egyik ember kizsákmányolja a másikat. A szocializmus felé indul a világ, nincs erő, amely utjában megállíthatná. Mert a tervgazdaság kényszerűsége elől nem térhet ki senkisé. Ma még csak konferenciák anyaga, holnap a valóság ereje lesz. Előbb tervgazdaság, azután szocializmus. Ez az ut meg nem kerülhető, gyorsabban jutunk a célhoz, ha mind valamennyien dolgozunk és harcolunk érte.

Nyomdatulajdonos és felelős nyomdavezető
KURUCS JÁNOS.

Május jön . . .

Május jön. Lobog a lángja,
Megváltó tüze jön,
Az élet az uti társa
És szeretetözön.

A május jön, felénk szalad
Csodás, piros fénye,
Lábnyomán virág fakad,
S illat a kelyhébe ?

Május jön : éltet varázsol,
Erdő, mező kacag.
Szivbemarkoló szózat szól,
Mely magával ragad.

Május jön : elüzi a
Tél halotti fátylát,
S a nagy égre feltüzi az
Élet lobogóját.

Juhász Béla.

A mezőgazdasági munkásság életviszonyai

A helybeli földmunkás csoport vezetősége 1933-ban emlékiratban figyelmeztette a helyi hatóságokat a földmunkásság elviselhetetlen nyomorára és mindezideig semmi intézkedés a nyomorgó magyar faj érdekében nem történt.

A földművelésügyi miniszter ugyan minden évben felhívást intéz a hatóságokhoz, hogy hatáskörük területén hívják fel a munkaadókat arra, hogy tekintettel a munkanélküliségre, mellőzzék az aratógépeket és lehetőleg helybeli munkásokat alkalmazzanak az aratási és cséplési munkálatoknál. Azonban komolyabb intézkedés hiányában ez a gyakorlatban csak annyit ér, mint a körösi szenteltvíz. A földmunkást a mai kormányzati rendszer úgy kezeli, mint a kitagadott mosoha gyerekeket. A helyi hatóság is elnézi és hozzájárul ahhoz, hogy vidéki munkások 67–70 százalékának itteni munkavállalását elősegítse. Amit a VIII. ügyosztály által összeállított statisztikai kimutatás is igazol.

Pedig ez a társadalmi réteg sokkal jobb sorsra volna méltó. Mi dolgoznt akarunk. És munkánk után becsületos megéltetést követelünk, hogy fogyasztóképesek lehessünk. Az ipari, a kereskedelmet föllendíthessük és Magyarországot nagy, boldog, demokratikus országgá építhessük.

Azok az urak, akik testvéri jelszavakkal 60–80 filléres munkabérekkel akarják a fo-

gyasztást megbénítani, azok hazaárulók.

Ha az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda 1934. évi július havi jelentését vizsgáljuk, megállapíthatjuk, hogy a hivatalnál nyilvántartott földmunkások száma aratáskor 83,807 volt munkanélkül és nagyon sok városban és községben a nyári hónapokban a föld robotosainak 50–70 százaléka volt munkanélkül. Az átlagos munkabérek alakulása vármegyék szerint: egész évi összkereset

Békés megyében	185 pengő
Bihar megyében	160 "
Borsod megyében	165 "
Csanád megyében	197 "
Csongrád megyében	203 "
Jász-Nagykun megyében	150 "
Komárom megyében	204 "
Pest vármegyében	163 "
Szabolcs megyében	150 "
Sopronban	265 "
Debrecen városában	180 "
Győr városában	307 "
Hódmezővásárhelyen	180 "
Szegeden	300 "

Ezek a munkabérek megdöbbentők. Négy év óta a magyar közvélemény szócsofvei versenyezve viszhangozzák a gazdák siralmait. Az alacsony gabonaárak miatt. Arról azonban megfeledkeznek, hogy az alacsony gabonaárak mily hatással voltak a mezőgazdasági munkásság életviszonyaira. Minden esetre nagy baj, ha a gazda nem tud eleget tenni fizetési kötelezettségének, nem tud törleszteni részletet, kamatot, adót fizetni stb. Kétségtelen, hogy ez kihát más rétegekre is. De ha nézzük a birtokmegosztást látjuk, hogy az ország egymilliókettőszázezer földbirtokosából egymillió az olyan törpebirtokos, akinek életviszonyaira nem közömbös a munkabérek alakulása. Nemcsak azért, mert a birtokában lévő föld holdját 463 pengő adósság terheli, hanem azért is, mert nem tud gazdasági eszközöket vásárolni és a birtok kicsinyisége miatt saját családját eltartani sem képes. És így maga is kénytelen munkát vállalni.

Éppen azért meggyőződéssel állítjuk, hogy a magyar nép szörnyű tragédiáját idézik elő azok, akik a mai földbirtokviszonyok fenntartásáért küzdenek.

Sik Pál.

Az április hó 14-én és 15-én lezajlott OTI választások eredménye :

Az ipari munkavállalók csoportjában, ahol 12 rendes és 12 póttag van, a Demokrata Blokk kapott 8 rendes és 8 póttagságot, a Nemzeti Blokk kapott 4 rendes és 4 póttagságot.

A magánisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak csoportjába — ahol 2 rendes és 6 póttagság van — a Demokrata Blokk kapott 1 rendes és 3 póttagságot, a Nemzeti Blokk szintén 1 rendes és 3 póttagságot.

Kézműipari munkaadók csoportjában, amely választ 3 rendes és 9 póttagot, a

Demokratikus Blokk kapott 1 rendes és 3 póttagságot.

A kiskereskedők választócsoportjában — ahol megegyezés folytán csak egy lista indult — a két rendes tagságból a Demokratikus Blokkra jutott 1 rendes tagság.

Belgiumban megvalósították

a „nemzeti Egységet“

Belgiumban március hó végén új kormány alakult. A kormányban öt szociáldemokrata miniszter foglal helyet. Ugyancsak szociáldemokrata a helyettes miniszterelnök is. A kormány első ténykedése volt, hogy a belga frank értékét 28 százalékkal leszállította. Intézkedésének következtében több pénz kerül forgalomba, olcsóbb lesz a hitel és megindulhat újra a gazdasági élet egészséges menete. Csak nálunk ragaszkodnak görcsösen a mesterséges pénzsűkéhez. Meddig ?

A belgák intézkedése megfelelően apasztja a magyar gazdasági élet belga tartozásait is.

Faragó Sándor

nyugalmazott tanácsnok lemondott a központi választmányi tagságáról. Elkedvetlenedett, pedig néhány évvel ezelőtt nagyon is elemében volt amikor mintegy 1200 munkás, kisiparos, hadirokkant és hadiözvegy választói jogát törölte. Neki is üzentek a vásárhelyi választók, ő megis értette az üzenetet — lemondott. Vajon mások követik-e a példáját ?

Végrehajtók

Négy heti pihenés után folyó hó 9-én nyakukba vették a várost és megkezdték az adófizetők zaklatását. Pontosan úgy jártak el most is, mint az 1931. évi országgyűlési választások után, azzal a különbséggel, hogy akkor a tanyákra velették rá magukat, most pedig a városok végzik sikertelen munkájukat. A tanyákra hiába is mennének, hiszen az ősszel minden mozdítható dolgot elvittek.

Szomorú állapotok vannak. Körülbelül hatezer zálogolást foganatostottak ősz óta a város területén, ennyi árverezést kell kifizetni. Semmi értelme sincsen ennek az erőlködésnek. Régen megmondották a Szociáldemokrata városatyák a közgyűlésen, hogy ezzel csak a szegény adófizetők költségeit szaporítják s nincsen belőle semmi haszon.